

Varkenshouderij Van der Heijden te De Rips

**Aanvullend toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvullingen daarop**

23 december 2008 / rapportnummer 1820-80

1. OORDEEL OVER HET MER

De heer E. van der Heijden wil aan de Jodenpeeldreef ongenummerd te De Rips een nieuwe varkensstal bouwen. Deze nieuwe stal moet onderdak bieden aan 5.292 vleesvarkens en dient de bestaande stallen van de heer Van der Heijden met in totaal 4.380 vleesvarkens op twee nabijgelegen locaties te vervangen. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde Wm-vergunning (Wet milieubeheer). Ten behoeve van de vergunningverlening heeft de initiatiefnemer een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (verder de Commissie) adviseert in dit advies het college over het MER.

Op 1 april 2008 constateerde de Commissie bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een groot aantal punten waarbij essentiële informatie ontbrak. De ontbrekende essentiële informatie had betrekking op:

1. het ontbreken van een publieksvriendelijke samenvatting,
2. het gebruik van invoergegevens,
3. de uitwerking van de referentiesituatie,
4. de uitwerking van de ammoniakemissie en -depositie,
5. de uitwerking van de cumulatieve geurhinder,
6. de uitwerking van de gevolgen voor de luchtkwaliteit, en
7. de totstandkoming van het voorkeursalternatief en het MMA.

De Commissie heeft in reactie op die constatering op 16 mei 2008 een aangepast MER toegezonden gekregen. In het aangepaste MER werden alle bovenstaande punten behandeld. Desondanks was de Commissie van oordeel dat een aantal punten onvoldoende was uitgewerkt en er nog steeds essentiële informatie ontbrak. Het milieubelang kon derhalve onvoldoende worden meegewogen bij de besluitvorming. Bovenstaande constatering is op 8 juli 2008 als advies uitgebracht.

Op 25 augustus 2008 heeft de Commissie voor de tweede keer een aanvulling ontvangen. Ten aanzien van deze tweede aanvulling heeft de Commissie geconstateerd dat het MER en de aanvullingen op nagenoeg alle punten voldoende aanvullende informatie gaf. Op één punt mistte de Commissie echter nog steeds informatie die zij van essentieel belang acht voor de besluitvorming. Naar de mening van de Commissie behoefde het aspect cumulatieve geurhinder een nadere uitwerking. Deze essentiële tekortkoming en enkele omissies² zijn op 25 september 2008 via een memo gemeld aan het bevoegd gezag.

Op 6 oktober 2008 heeft de Commissie informatie ten aanzien van geluidhinder en luchtkwaliteit ontvangen. Op 27 november 2008 heeft de Commissie een aanvulling ontvangen ten aanzien van het aspect cumulatieve geurhinder. De Commissie is van oordeel dat ondanks deze aanvulling nog steeds **essentiële informatie** ten aanzien van cumulatieve geurhinder **ontbreekt**. Het milieubelang kan hierdoor onvoldoende worden meegewogen bij de besluitvorming over de Wm-vergunning.

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 1.

² De omissies die in de memo werden benoemd betroffen de alternatievenvergelijking, invoergegevens Klotterpeellaan, luchtkwaliteit en geluidhinder.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aan welke essentiële informatie in het MER en haar aanvullingen ontbreekt. In hoofdstuk 3 worden de overige opmerkingen behandeld.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Cumulatieve geurhinder

MER

Gezien de omvang van het initiatief, de aanwezigheid van de vele veehouderijen in de directe omgeving van het initiatief, het aantal geplande nieuwe veehouderijen, de nabijheid van geurgevoelige objecten en bebouwde kom en de binnengekomen inspraakreactie achtte de Commissie een zo actueel mogelijke berekening van de huidige cumulatieve geurbelasting en van de bijdrage van het initiatief op de cumulatieve geurhinder van essentieel belang.

Deze informatie was in de aanvulling van 25 augustus 2008 niet voorhanden. In deze aanvulling werd voor de uitwerking van de cumulatieve geurhinder verwezen naar de onderbouwing van de gemeentelijke geurnota. Deze onderbouwing sloot op twee punten echter niet aan op de daadwerkelijk optredende cumulatieve geurhinder in de omgeving van het initiatief. Ten eerste was de onderbouwing gedateerd. Recente veranderingen in het bedrijvenbestand waren niet in de onderbouwing meegenomen. Ten tweede ging de onderbouwing uit van een gestandaardiseerde bedrijfsomvang. De Commissie verzocht om een specifieke uitwerking van de cumulatieve geurhinder waarbij rekening is gehouden met het actuele bedrijfsbestand, inclusief alle bekende aanvragen voor een milieuvergunning, en de daadwerkelijke geuremissies van de intensieve veehouderijen in een straal van 2 kilometer rondom het initiatief.

Aanvulling

Op 27 november 2008 is ten aanzien van cumulatieve geurhinder een aanvulling toegezonden, opgesteld door bevoegd gezag. Bij de uitwerking ten aanzien van de cumulatieve geurhinder wordt gebruik gemaakt van de quick scan die door de gemeente is opgesteld ter bepaling van de cumulatieve geurhinder en de acceptabele leefniveaus in de gemeente. Deze quick scan is echter al enige tijd geleden opgesteld en is derhalve niet gebaseerd op de huidige situatie. Aangezien in de directe omgeving van het initiatief in de afgelopen periode enkele nieuwe intensieve veehouderijen zijn gerealiseerd acht de Commissie de quick scan in dat opzicht gedateerd. De aanvulling geeft derhalve geen actueel inzicht van de cumulatieve geurhinder op de meest nabijgelegen geurgevoelige objecten.

Daarnaast geeft de aanvulling geen informatie over de invoergegevens die gebruikt zijn bij de bepaling van de cumulatieve geurhinder en de individuele bijdrage van het initiatief aan de cumulatieve geurhinder. De Commissie is derhalve niet in de gelegenheid de informatie op juistheid te controleren.

- De Commissie concludeert dat ten aanzien van cumulatieve geurhinder nog altijd sprake is van het ontbreken van essentiële informatie doordat bij de bepaling van de cumulatieve geurbelasting geen gebruik is gemaakt van het actuele bedrijvenbestand en de bekende milieuvragen, en omdat de berekende cumulatieve geurbelasting vanwege het ontbreken van invoergegevens niet te controleren is.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op het ontbreken van essentiële informatie.

3.1.1 Alternatievenvergelijking

MER

In Tabel C van bijlage 7 en de begeleidende tekst van de aanvulling van 25 augustus 2008 werd de ammoniakbelasting van de voorgenomen activiteit vergeleken met de bestaande (en gecorrigeerde) ammoniakbelasting op de oude locatie. Hierdoor ontstond de indruk dat op nagenoeg alle rekenpunten de situatie verbeterde. De Commissie is echter van mening dat in eerste instantie geconstateerd moest worden dat ten opzichte van de bestaande milieusituatie op de nieuwe projectlocatie de situatie ten aanzien van ammoniak op alle rekenpunten³ verslechtert. Op alle rekenpunten was namelijk sprake van een toename van de ammoniakbelasting doordat er in de referentiesituatie op deze locatie geen ammoniakemissie en -depositie is.

De toename van depositie was overigens wel terug te vinden in de tabel C. De kolom met "Depositie Combiwasser [mol/ha/jr]" gaf de plangerelateerde depositie op de Natura 2000-gebieden weer. Dit is dus de ammoniakdepositie veroorzaakt door de voorgenomen activiteit. Aangezien in de referentiesituatie geen sprake is van een ammoniakemissie en -depositie geeft deze kolom tevens de toename in ammoniakbelasting weer van de voorgenomen activiteiten ten opzichte van de referentiesituatie. In die zin is de noodzakelijk informatie impliciet in het MER aanwezig, maar verzocht de Commissie om de informatie explicieter zichtbaar te maken.

Aanpassing

De initiatiefnemer heeft dit punt niet verder uitgewerkt.

De conclusies in het MER en de aanpassing over ammoniak zijn gebaseerd op de veronderstelde mogelijkheid om de ammoniaktoename door de nieuwe bedrijfssituatie te verrekenen (te salderen) met een ammoniakafname. Deze afname wordt gerealiseerd door beëindiging van de huidige bedrijven in de directe nabijheid van de nieuwe locatie. De initiatiefnemer concludeert in het MER dat door de toepassing van saldering geen sprake is van een netto toename van de ammoniakdepositie op het overbelaste Natura 2000-gebied. Hiermee wordt uitgegaan van de gemiddelde ammoniakdepositie. Er wordt echter geen inzicht geboden in de invloed van de toename van het voornemen en de invloed van de afname door bedrijfsbeëindiging op de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor verzuring gevoelige habitattypes die verspreid in het Natura 2000-gebied kunnen liggen.

Zonder saldering leiden alle in het MER beschreven inrichtingsalternatieven op de locatie aan de Jodenpeeldreef ongenummerd tot een toename van de ammoniakdepositie.

- De Commissie adviseert nog onderzoek te doen naar de invloed van de beoogde saldering op de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor verzuring gevoelige habi-

³ Het betreft onder meer acht rekenpunten langs en in het zeer kwetsbare natuurgebied De Stippelberg, een rekenpunt op het voor verzuring gevoelige bos in Limburg en een rekenpunt op Natura 2000-gebied de Maria- en Deurnesepeel.

tattypes. Zij adviseert deze informatie en de reeds beschikbare informatie uit het MER en de aanpassing te gebruiken bij de beoordeling van het voornemen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.⁴

3.1.2 Invoergegevens Klotterpeellaan

MER

Het viel de Commissie op dat voor de Klotterpeellaan 2a – één van de te sluiten locaties van de initiatiefnemer - voor alle stallen dezelfde emissieparameters waren gehanteerd. Uit figuur 4 van bijlage 7.2 van de aanvulling van 25 augustus bleek echter dat de stallen verschillen in gebouwafmetingen.

De Commissie verzocht de initiatiefnemer om duidelijk te maken of de verschillen in gebouwafmetingen effect hebben op de berekende ammoniakemissie en –depositie van de Klotterpeellaan 2a.

Aanpassing

De initiatiefnemer heeft dit punt niet verder uitgewerkt.

- De Commissie adviseert bevoegd gezag om, als er sprake is van de toepassing van saldering van de ammoniakemissie met deze locatie, voor de Klotterpeellaan 2 uit te laten zoeken of de inconsequentie tussen de diverse gebouwafmetingen op de Klotterpeellaan en de emissieparameters effect heeft op de berekende resultaten ten aanzien van de ammoniakdepositie. Indien emissieparameters op basis van die vergelijking aangepast dienen te worden, dan dient voorafgaand aan de saldering opnieuw de verandering in ammoniakdepositie te worden vastgesteld.

3.1.3 Luchtkwaliteit

MER

De Commissie stelde vast dat bij het luchtonderzoek niet gerekend is met dezelfde invoergegevens als die waren toegepast bij de berekeningen van de geurhinder en de ammoniakemissie. Daarnaast maakte de Commissie uit bijlage 6 Onderzoek luchtkwaliteit op dat er 5 bronpunten waren ingevoerd. Het was de Commissie onduidelijk hoe dit viel te rijmen met het ene emissiepunt aan de achterzijde van de stal. Tot slot leek ‘waarneempunt Noord’ niet op de grens van de inrichting te liggen.

Aanpassing

In een reactie op 6 oktober 2008 geeft het bevoegd gezag onder toezending van het originele luchtonderzoek van 15 april 2008 aan dat zij op basis van dat luchtrapport van mening is dat wel met dezelfde invoergegevens is gerekend als bij de berekeningen van geurhinder en ammoniakemissie. Tevens geeft bevoegd gezag aan in die reactie dat gerekend is met 1 bronpunt / emissiepunt, maar dat dit emissiepunt is opgedeeld in vijf deelbronnen. Tot slot wordt door bevoegd gezag aangegeven dat waarneempunt Noord gelegen is op de inrichtingsgrens.

De Commissie constateert dat er op dit punt geen wezenlijk nieuwe informatie is toegezonden. De Commissie acht het noodzakelijk dat bovenstaande punten ten behoeve van de vergunningverlening correct en ondubbelzinnig zijn

⁴ Het Natura 2000-gebied Deurnse en Maria Peel is aangemeld als Habitatrichtlijngebied en aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Omdat deze gebieden elkaar overlappen, gaat de Commissie er van uit dat het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 van toepassing is en dat het toetsingskader van de Habitatrichtlijn niet betrokken hoeft te worden in de Wm-vergunning (het m.e.r.-plichtige besluit).

opgenomen in het luchtonderzoek. De motivatie van het bevoegd gezag zal echter niet leiden tot een aanpassing van de conclusies over het MER en haar aanvullingen ten aanzien van luchtkwaliteit.

- De Commissie adviseert bevoegd gezag ten behoeve van de vergunningverlening de resterende onduidelijkheden correct en eenduidig te laten verwerken in het luchtonderzoek.

3.1.4

Akoestisch onderzoek

MER

In de aanvulling van 25 augustus 2008 was geen nadere uitwerking gegeven aan het milieuaspect geluid. Voortbordurend op haar eerdere opmerkingen over deze tekortkoming haalde de Commissie in haar memo van 25 september 2008 de volgende punten aan:

- in het MER wordt gesproken over overschrijdingen van de geluidnormen, terwijl uit het akoestisch rapport blijkt dat het initiatief geluidtechnisch geen problemen opleverde.
- in het akoestisch rapport wordt de ventilatiecapaciteit in de avondperiode teruggeschroefd naar 75%. Dit is in warme periodes niet realistisch en ook niet nodig gezien de ruimte ten aanzien van de geluidbelasting.
- het akoestisch rapport verzoekt (het rapport verzoekt niet.....) om een uitzondering voor tweemaal extra afvoer van mest. Aan een eventueel te verlenen vrijstelling door de gemeente dient een berekening ten grondslag te liggen. Die was niet uitgevoerd.
- het MER ging ten onrechte niet in op de gemeentelijke geluidnota.
- pagina 3, 5 en 7 van het akoestisch rapport gaven geen eenduidige informatie over de aanvoer van biggen. Tevens wordt een niet-realistisch voorstelling gegeven van de afvoer van spuiwater.

De Commissie verzocht de initiatiefnemer om in te gaan op bovenstaande punten.

Aanpassing

Tegelijk met de aanpassing van 6 oktober 2008 worden nagenoeg alle bovenstaande punten rechtgezet. Deze aanpassingen maken duidelijk dat er geen overschrijdingen van geluidnormen zijn, zelfs niet als de avondventilatie niet wordt teruggeschroefd naar 75%. Tevens wordt in de aanpassing de informatie rond de aanvoer van biggen en de afvoer van spuiwater gecorrigeerd en wordt het effect van de extra afvoer van mest doorgerekend. Er is geen aanvullende informatie over het initiatief in relatie tot het gemeentelijk geluidbeleid aangetroffen.

- De Commissie concludeert dat ten aanzien van het akoestische onderzoek nagenoeg alle informatie voorhanden is. De Commissie adviseert om ten behoeve van de vergunningverlening na te gaan of onderhavig initiatief strookt met het gemeentelijke geluidbeleid.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Maatschap Van der Heijden

Bevoegd gezag: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel

Besluit: op grond van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: oprichting varkenshouderij

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via het bevoegde gezag op het aanvullende MER ontvangen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: het Gemerts Nieuwsblad d.d. 29 september 2006

aanvraag richtlijnenadvies: 25 september 2006

ter inzage legging startnotitie: 2 oktober tot en met 13 november 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 30 november 2006

richtlijnen vastgesteld: 18 december 2006

kennisgeving MER in: het Gemerts Nieuwsblad d.d. 22 februari 2008

aanvraag toetsingsadvies: 21 februari 2008

ter inzage legging MER: 25 februari tot en met 7 april 2008

aanvulling MER: 16 mei 2008

toetsingsadvies met aanvulling uitgebracht: 8 juli 2008

aanvraag aanvullend toetsingsadvies: 22 augustus 2008

aanvullend toetsingsadvies uitgebracht: 23 december 2008

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.J.M. Hendriks

ing. M. Pijnenburg

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

drs. R.C.G. Warmenhoven (secretaris)

Aanvullend toetsingsadvies over het MER Varkenshouderij Van der Heijden te De Rips en de aanvullingen daarop

De heer Van der Heijden wil aan de Jodenpeeldreef ongenummerd te De Rips een nieuwe varkensstal bouwen. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde vergunning Wet milieubeheer. Ten behoeve van de vergunningverlening heeft de initiatiefnemer een milieueffectrapport opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2614-5